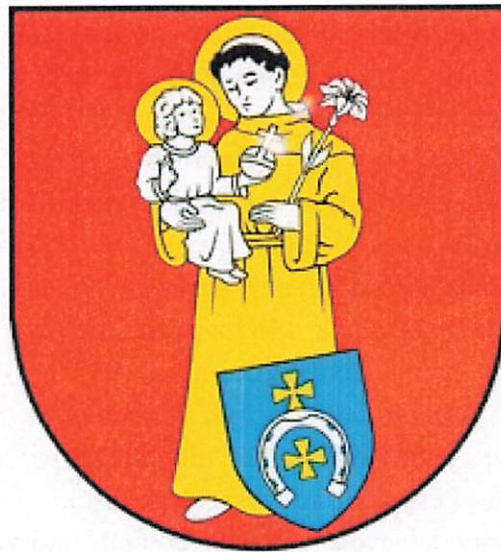

Urząd Gminy Szumowo

SPRAWOZDANIE (RAPORT)

z realizacji

**Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2024 rok**

I. Wprowadzenie

„Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Szumowo na lata 2023 - 2026”, zwany dalej „Programem”, tworzy gminą strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków oraz innych zagrożeń i uzależnień. Ustanowiony został Uchwałą Nr XL/289/22 Rady Gminy Szumowo z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Szumowo na lata 2023 - 2026". Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.).

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane były poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Program zawierał również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, zawarte w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.).

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane były przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerebu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane były do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie Szumowo opierało się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi zadania w tym zakresie. Działania te odzwierciedlał Program, który w sposób kompleksowy podejmował problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych oraz przemocy związanej z uzależnieniem.

Celem głównym Programu było ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz używania innych środków

psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Szumowo oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z innymi instytucjami.

Jednym z założeń Programu było zintegrowanie działań różnych instytucji. W jego realizacji uczestniczyli przede wszystkim: Urząd Gminy w Szumowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szumowie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Szumowie, Zespół Interdyscyplinarny w Szumowie, placówki oświatowe, oraz punkt Konsultacyjny. Na realizację Programu wydatkowano środki w kwocie **131 066,27 zł** pochodzące z opłat za korzystanie podmiotów gospodarczych z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat za alkohole sprzedawane w opakowaniach o objętości do 300 ml. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 realizowany był zgodnie z zaplanowanymi zadaniami.

II. Realizacja Programu w 2024 roku

Zadanie 1.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu.

Motywowanie osób uzależnionych do rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia oraz kierowanie tych osób do odpowiednich poradni i instytucji.

Do Komisji wpływały wnioski w sprawie skierowania na przymusowe leczenie osób nadużywających alkoholu. Wnioski kierowane były od najbliższej rodziny, Ośrodka Pomocy Społecznej w Szumowie, Komisariatu Policji, Zespołu Interdyscyplinarnego. W sumie w 2023 roku wpłynęło 7 wniosków. Komisja odbyła 6 posiedzeń, na których motywowała osoby nadużywające alkoholu do podjęcia leczenia dobrowolnego. Osoby, które wyraziły zgodę na dobrowolne leczenie, kierowane były do WOPiTu w Łomży, natomiast osoby które nie zgłosiły się na wezwania Komisji lub nie wyraziły zgody na dobrowolne leczenie lub je przerwały, zostały skierowane do Sądu Rejonowego w Zambrowie, celem zdiagnozowania przez biegłych oraz wydania postanowienia o przymusowym leczeniu odwykowym.

W wyniku prac Komisji w 2024 roku podjęto następujące decyzje:

- a) 1 wniosek skierowany do Sądu Rejonowego w Zambrowie o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- b) 2 wnioski skierowane do biegłego sądowego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Komisja współpracowała z wieloma instytucjami: Sądem, Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Szumowie, Zespołami Interdyscyplinarnymi itp. W 2024 roku zostały sfinansowane następujące potrzeby Komisji:

- a) wynagrodzenie członków Komisji oraz pokrycie kosztów opinii biegłych dotyczących wniosków skierowanych przez Komisję do sądu w sprawie zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu na przymusowe leczenie - 16 727,07 zł;
- b) pokrycie kosztów sądowych - 200,00 zł;
- c) pokrycie kosztów szkoleń i delegacji - 810,00 zł.

Upowszechnienie informacji o placówkach leczenia odwykowego zlokalizowanych na terenie województwa podlaskiego, poprzez umieszczenie informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy Szumowo.

Zadanie 2.

Udzielenie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności przed przemocą w rodzinie.

Działał Punkt Konsultacyjny w Szumowie, którego zadaniem jest:

- a) prowadzenie poradnictwa indywidualnego w zakresie pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom,
- b) motywowanie osób uzależnionych oraz współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
- c) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- d) udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu odwykowym,
- e) rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwości uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- f) inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,

W Punkcie Konsultacyjnym dyżurował certyfikowany Specjalista Psychoterapii Uzależnień.

Koszt funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego 19 200,00 zł

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

1) Dofinansowanie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej poprzez realizację programu Edukacyjno-Profilaktycznego w Zespole Szkół w Szumowie. Szkoła realizowała działania edukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień adresowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. W ramach programu przeprowadzono warsztaty profilaktyczne dla uczniów. Tematyka zajęć związana była m. in. z uzależnieniami od alkoholu, nikotyny, narkotyków, z przemocą rówieśniczą, depresją wśród dzieci i młodzieży, uzależnieniami od komputera, internetu, telefonu oraz zdrowym odżywianiem. Dofinansowano cykliczną imprezę sportową „X Bieg Dziękczynny za Świętego Jana Pawła II”. Sfinansowano warsztaty profilaktyczno – muzyczne oraz warsztaty profilaktyczne prowadzone przez pracowników ośrodka ETAP w Białymstoku. Przeprowadzono zajęcia sportowe zachęcające uczniów do udziału w kulturze fizycznej, które są alternatywą dla współczesnych uzależnień. Zorganizowano konkursy o tematyce profilaktycznej dla dzieci ze Szkoły Podstawowej jak i przedszkolaków z Gminnego Przedszkola w Szumowie. Ponadto zakupiono materiały plastyczno-techniczne, pomoce dydaktyczne oraz sprzęt sportowy aby ułatwić i uatrakcyjnić przeprowadzenie zajęć dydaktyczno – wychowawczych na temat szkodliwości używek oraz zajęć ruchowych pozwalających na aktywowanie dzieci do współpracy – łączny koszt realizacji programu 24 900,14 zł.

2) Sfinansowanie rekomendowanego programu profilaktycznego dla młodzieży „Debata” którego celem jest wzmocnienie postaw pro – abstynenckich u nastolatków przed ich inicjacją alkoholową - koszt 2 000,00 zł

3) Dofinansowanie programów Edukacyjno – Profilaktycznych realizowanych przez Centrum Biblioteczno – Kulturalne w Szumowie promujących wśród mieszkańców Gminy Szumowo zdrowy styl życia i wspierających inicjatywy sportowo – rekreacyjne oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży kształtujące ich umiejętności życiowe połączone z edukacją w zakresie profilaktyki:

- „Zima bez komputera – ferie zimowe dla dzieci” - koszt 10 100,00 zł;

- „Zdrowo i Aktywne, - koszt 5 250,00 zł;

- „Taki duży, taki mały tancerzem może być” - koszt 3 300,00 zł;

- „Nie jesteś sama” – koszt 5 350,00 zł;

- „Uzależnienia STOP aktywne wakacje START” – koszt 11 900,00 zł;

- „Tańczę aby zdrowym być”- koszt 4 500,00 zł.

Celem tych działań było przeciwdziałanie uzależnieniom od narkotyków, alkoholu, nikotyny i innych substancji psychoaktywnych jak również uzależnieniom behawioralnym takim jak: telefon, smartfon, tablet, internet, jedzenie oraz kreowanie i propagowanie pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego wśród dzieci, młodzieży i mieszkańców z terenu Gminy Szumowo.

Zadanie 4.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informatycznej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, w szczególności od używania internetu.

Zadanie to było realizowane poprzez:

1) Dofinansowanie programu profilaktycznego „Żyj zdrowo, na sportowo i bezalkoholowo” realizowanego przez Szkołę Podstawową w Srebrnej oraz 10 DH „Łowcy Przygód” działający przy Szkole. Celem głównym programu było upowszechnienie wśród dzieci i młodzieży modelu życia i spędzenia wolnego czasu bez alkoholu, papierosów, narkotyków i zachowań agresywnych oraz zapoznanie z niebezpieczeństwami jakie niesie uzależnienie od komputera i sieci. W programie uczestniczyli również rodzice którzy zostali uświadomieni o istniejących w życiu ludzkim zagrożeniach na jakie można trafić w internecie – koszt 5 087,48 zł;

2) Zakup materiałów profilaktyczno – edukacyjnych które zostały przekazane dla dzieci uczęszczających do Gminnego Przedszkola w Szumowie i Srebrnej, przedstawiające szereg zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z komputera i internetu a przede wszystkim wskazujące zasady ograniczonego zaufania do osób i treści na które dziecko trafia w sieci – koszt 3 075,00 zł;

3) Sfinansowanie programu pod nazwą „Stawiam na siebie” zrealizowanego przez Centrum Biblioteczno – Kulturalne w Szumowie. W ramach realizacji programu odbywały się spotkania uczestników z psychologiem o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym oraz zajęcia ruchowo – rekreacyjne, będące promocją alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego. Koszt realizacji programu 4 000,00 zł.

Zadanie 5.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Podobnie jak w poprzednich latach w ramach programu została udzielona dotacja dla Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży. Przekazano dotację celową w wysokości 6 000,00 zł z przeznaczeniem na wspieranie działalności instytucji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanią poprzez zakup sprzętu komputerowego niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania Ośrodka.

Dofinansowano również realizację zadania publicznego z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. Udzielono dotacji dla Mazowiecko-Podlaskiego Klubu Karate w kwocie 8 666,58 zł. W ramach tego zadania zorganizowano obóz sportowo wychowawczy z elementami profilaktyki dla dzieci i młodzieży z Gminy Szumowo.

Zadanie 6.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W 2024 roku nie podjęto interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz nie występowało przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W 2024 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szumowie odbyła dwie kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zapisów zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień. Z przeprowadzonych czynności sporządzono protokoły. W 2024 roku komisja wydała 3 postanowienia w sprawie wydania pozytywnej opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z Uchwałą NR XXXVII/253/18 Rady Gminy Szumowo z dnia 29 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych na terenie Gminy Szumowo.

Sporządziła:
Iwona Jastrzębska